

**VILHELMINA
KOMMUN**

VUALTJEREN TJIELTE

Bilaga 2: Uppföljning av nuvarande avfallsplan

Avfallsplan för hantering och förebyggande av avfall i Vilhelmina kommun

Kommunstyrelsen/Samhällsbyggnadsenheten 2022-12-19 KFM § 131

Innehållsförteckning

Uppföljning av mål och åtgärder i tidigare avfallsplan	3
Miljökvalitetsmål 4: Giftfri miljö	3
Miljökvalitetsmål 9: Grundvatten av god kvalitet.....	4
Miljökvalitetsmål 15: God bebyggd miljö	4
Diskussion	7

Uppföljning av mål och åtgärder i tidigare avfallsplan

Den tidigare avfallsplanen för Vilhelmina kommun sträcker sig över åren 2019–2022. Då den nya planen ska börja gälla 1 januari 2023 behöver en utvärdering av tidigare avfallsplan göras innan utgången 2022. Utvärderingen visar därför snarare hur långt kommunen hade kommit vid utgången av 2021.

Målen i Vilhelmina kommuns avfallsplan 2019–2022 var tre av de nationella miljö kvalitetsmålen:

Miljö kvalitetsmål 4: Giftfri miljö

Miljö kvalitetsmål 9: Grundvatten av god kvalitet

Miljö kvalitetsmål 15: God bebyggd miljö

I uppföljningen nedan anger symbolerna hur kommunen uppnått målen och genomfört de åtgärder som föreslogs i avfallsplanen 2019.

Målet har nåtts/aktiviteterna är genomförda.

Målet har delvis nåtts eller förväntas nås innan utgången av 2022/aktiviteterna är delvis genomförda eller väntas genomföras under 2022.

Målet har inte nåtts/aktiviteterna är inte genomförda.

Miljö kvalitetsmål 4: Giftfri miljö

4.1 Utsortering av farligt avfall (inkl. elavfall) i kärll- och säckavfall

Mål och delmål	Mål- uppfyllelse	Kommentar
Mål: År 2022 är andelen farligt avfall (inkl. elavfall) i kärll och säckavfall mindre än 0,2 % per prov		2020 var resultatet 0,0 % hos småhus och 0,2 % hos flerbostadshus
Delmål: År 2021 är andelen farligt avfall (inkl. elavfall) i kärll- och säckavfall mindre än år 2017. (År 2017 var det 0,33 % per prov från plockanalysen i Vilhelmina)		2020 var resultatet 0,0 % hos småhus och 0,2 % hos flerbostadshus

Aktiviteter för att nå målet		
Informationsinsatser via hemsidan, fakturor, möten och liknande		Informationen har uppdaterats men inget extra har gjorts.
Fler och bättre insamlingsmöjligheter, t.ex. källsorteringsvagnar eller stationära insamlingsplatser		Idéer fanns om insamlingsbehållare men genomfördes ej.
Genomföra plockanalyser t.ex. år 2021		Genomfört 2020.

Miljö kvalitetsmål 9: Grundvatten av god kvalitet

9.1 God kontroll på markförorening kring deponier och mellanlagringsplatser

Mål och delmål	Mål- uppfyllelse	Kommentar
Mål: År 2022 ska nedlagda, pågående eller nya deponier och mellanlagringsplatser för avfall inte ge negativ påverkan på grundvattnet		Nedlagda deponier bedöms inte utgöra risk för hälsa eller miljö. Den aktiva deponin provtas regelbundet.
Aktiviteter för att nå målet		
Regelbundna analyser av lakvattnet från den nedlagda deponin på Granberget.		Årliga provtagningar görs, inga avvikelser har föranlett åtgärd.

Miljö kvalitetsmål 15: God bebyggd miljö

15.1 Minskad nedskräpning inom kommunen.

Mål och delmål	Mål- uppfyllelse	Kommentar
Inget specifikt mål satt utöver det nationella delmålet.		Saknas mätmetod och startvärde. Upplevs som mindre klagomål.
Aktiviteter för att nå målet		
Informationskampanjer		Frivillig swishbetalning för tillfälliga besökare.
Delta i Håll Sverige Rents Skräpplockardagar		Kommunen har deltagit.
Utveckla det befintliga insamlingssystemet		Kärl utställda vid vissa rastplatser, frivillig betalning.

Dialog med Trafikverket och FTI Förpacknings och tidningsinsamling		Lagstadgat samråd med FTI. Frågan om nedskräpning har lyfts i samråd med Trafikverket utan att det lett till åtgärder
--	---	---

15.2 Utsortering av tidningar och förpackningar ur kärll- och säckavfall

Mål och delmål	Mål-uppfyllelse	Kommentar
År 2021 är andelen tidningar och förpackningar i kärll- och säckavfall mindre än 10 % per prov. (År 2017 var siffran 28,1 %)		2020 var siffrorna 17,6 % för småhus och 25,3 % för flerbostads-hus.
Aktiviteter för att nå målet		
Genomföra plockanalyser		Plockanalys genomfördes 2020.
Information via sociala media och ev. utskick om vilka mål vi har och om hur vi ska sortera. Dialog med FTI		Hemsidan uppdaterad. Broschyr om sortering togs fram, finns på hemsidan.

15.3 Utsortering av matavfall innan 2023

Mål och delmål	Mål-uppfyllelse	Kommentar
Inget specifikt mål satt utöver det nationella delmålet.		Planering pågår för införande under 2023, i enlighet med ny ändrad lagstiftning.
Aktiviteter för att nå målet	Mål-uppfyllelse	Kommentar
Tillsammans med andra kommuner samråda om gemensamma lösningar		Samma system kommer att gälla inom regionen vilket ger samordningsfördelar.

15.4 Olaglig hantering av hushållsavfall, t.ex nedskräpning och sopbränning ska upphöra

Mål och delmål	Mål-uppfyllelse	Kommentar
Samtliga hushåll, permanentboende och fritidsboende ska lämna hushållsavfall till den kommunala renhållningen eller anmält eget omhändertagande enligt miljöbalken		Problemet har minskat markant.

Aktiviteter för att nå målet		
Information		Kontinuerligt, framför allt via hemsidan.
Årlig uppdatering av kundregistret och kontroll av vilka kunder som inte lämnat kärlospor under året		Genomfört.
Utskick till kunder som inte lämnat kärlospor under året		Många ringde för att diskutera saken och det blev generellt en bra och lärorik dialog.

15.5 Återvinning och avfallsminimering

Mål och delmål	Mål- uppfyllelse	Kommentar
År 2020 ska det finnas minst en plats där man kan lämna uttrangerat avfall till återanvändning		Återanvändbart kan lämnas på Vilhelmina ÅVC sedan 2019.
År 2019 ska det vara möjligt att lämna textilavfall för återanvändning		PMU har klädinsamling på Vilhelmina ÅVC.
Aktiviteter för att nå målet		
Samverka inom Samrådsgruppen Avfall om gemensamt system för textilavfall i inlandet		Frågan har diskuterats men det har varit svårt att hitta mottagare. Ett eventuellt kommande producentansvar kan komma att ändra förutsättningarna.

15.5 Nöjda kunder

Mål och delmål	Mål- uppfyllelse	Kommentar
År 2022 är minst 80 % av hushållen och verksamhetsutövarna nöjda med den kommunala avfallshanteringen (2018 var siffran 61,2 %)		Ingen ny kundenkät har gjorts sedan 2018. Klagomålen upplevs ha minskat.
Aktiviteter för att nå målet		
		Inga aktiviteter specificerade.

Diskussion

Att göra en uppföljning av mål som ska uppfyllas inom en treårsperiod efter bara tre år innebär vissa svårigheter då data för 2022 inte finns tillgängligt och vissa aktiviteter inte hunnit genomföras. Exempelvis har ingen kundenkät genomförts sedan 2018. Det är osäkert om en sådan kommer att hinna göras under 2022 och vad denna i så fall kommer att visa.

Generellt kan ändå sägas att Vilhelmina kommun har lyckats bra med att uppnå sina mål, och därmed bidra till att de nationella miljö kvalitetsmålen nås. Dock kan det konstateras att många fler aktiviteter hade kunnat genomföras om resurser funnits och det skulle troligtvis ha gjort att målen om bättre utsortering av förpackningar, minskad nedskräpning samt kundnöjdhet varit närmare en uppfyllelse.

För målet Minskad nedskräpning saknas mätmetod och startvärde, varför det inte är möjligt att göra en korrekt utvärdering av huruvida nedskräpningen faktiskt har minskat. Detta är en viktig lärdom inför kommande planer och målsättningar.

En annan iakttagelse är att då det funnits specifika åtgärder – exempelvis uppdatering av kundregistret och kontroll av vilka kunder som inte lämnat kärlospor under året, med efterföljande utskick till kunder som inte lämnat kärlospor under året – har stor effekt uppnåtts. Dialogen med de kunder som identifierades, nåddes av brev och ofta hörde av sig, hade stor positiv verkan på kundernas förståelse för problemet och dess lösningar. Tyvärr var målet formulerat på ett sätt som rimligen inte går att nå, men effekten blev god tack vare de specifika aktiviteterna.